

Projekty zahraniční rozvojové spolupráce ČR, program Aid for Trade, realizované v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu v roce 2017

Na základě usnesení vlády ČR ze dne 11. července 2016 č. 631 o dvoustranné zahraniční rozvojové spolupráci (ZRS) v roce 2017 a ke střednědobému výhledu jejího financování do roku 2019 pokračovala v roce 2017 realizace projektů programu Aid for Trade v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR.

Podstatou těchto projektů je zejména pomoc partnerským státům při usnadňování a liberalizaci jejich obchodu, při jejich rychlejší zapojování do mezinárodní obchodní výměny, odstraňování administrativních bariér, podpoře budování podnikatelského klimatu v zemi, rozvoji malých a středních podniků atd.

Na projekty Aid for Trade bylo v roce 2017 vyčleněno 7 mil. Kč, které společně s nedočerpanými prostředky z minulého období činily celkem 7,55 mil. Kč. Projekty vycházely z Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce ČR, jakož i z dalších strategických dokumentů a byly orientovány do těchto dokumenty stanovených prioritních států vč. Barmy.

V roce 2017 byly zrealizovány následující projekty:

1/ Bosna a Hercegovina

Název: „Pomoc při rozvoji zemědělství se zaměřením na produkci ze skleníků“

Realizátor: GEOTest, a.s., Brno

Celkové čerpání: 889 868,- Kč

Iniciátor projektu: Rozvojová agentura municipality Tešanj (TRA) za podpory Ministerstva zahraničního obchodu a ekonomických vztahů Bosny a Hercegoviny

V průběhu ozbrojeného konfliktu byla v Bosně a Hercegovině zničena značná část místního průmyslu. To spolu s dalšími okolnostmi způsobilo snížení počtu pracovních příležitostí a s tím spojený velký nárůst nezaměstnanosti. Jedna z možností zlepšení situace byla orientace na zemědělství, kterým se dnes zabývá cca 20 % místní populace. Tento sektor tak představuje jeden z významných článků hospodářského rozvoje, ve kterém zároveň vznikají nové pracovní a podnikatelské příležitosti. Roste poptávka po místní zemědělské produkci a to zejména s důrazem na plodiny pěstované ve sklenících (fóliovnících). Předmětem projektu proto bylo předání odborného know-how jak tento sektor a zejména produkci pěstovanou ve sklenících (fóliovnících) dále rozvíjet, jak zavádět nové druhy plodin, jak využívat moderní metody zemědělské výroby a celkového managementu vč. legislativní úpravy kompatibilní s normami EU.

V červnu 2017 uskutečnil realizátor první z dvou služebních cest do Bosny a Hercegoviny. Cílem bylo zejména získání vstupních dat, seznámení se se současným systémem a identifikace hlavních nedostatků. Zjišťování bylo proto zaměřeno na zkušenosti místních zemědělců přímo v místě jejich působení a ve spolupráci s TRA na sběr strategických dokumentů, legislativních výnosů a statistických údajů týkajících se zemědělské (skleníkové/fóliovníkové) produkce. V říjnu následovala studijní cesta bosenských odborníků do České republiky (zástupci TRA, představitelé ministerstev a agronomů). V rámci programu měli

možnost získání odborného know-how a výměny zkušeností při rozhovorech s představiteli Mendlovy univerzity v Brně (zahradnická fakulta) a následně při návštěvě několika zemědělských podniků zaměřených na výrobu a šlechtění osiv zeleniny, produkci zeleniny a chilli papriček ve fóliovnících, sortiment bylin jako zeleného koření atd. Na závěr navštívili též Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a Českou rozvojovou agenturu. Jako další krok a výstup projektu byl zpracován strategický dokument „Rozvoj zemědělství v oblasti produkce skleníků (fóliovníků) v Bosně a Hercegovině“, který bude sloužit jako vodítko pro aktivity TRA a další subjekty v oblasti zemědělství v Bosně a Hercegovině. Tento dokument byl předán bosenským partnerům v průběhu druhé služební cesty českých expertů do Bosny a Hercegoviny na přelomu listopadu a prosince. V průběhu zorganizovaného semináře pak byly dále diskutovány moderní zemědělské výrobní procesy, řádné postupy při obdělávání půdy, při výběru vhodných plodin s ohledem na produkci z fóliovníků atd.

Přenosem českého know-how a informací získali odborníci TRA cenné zkušenosti a byly posíleny jejich odborné kapacity v oblasti zemědělské produkce. Dlouhodobějším cílem TRA mimo rámec tohoto projektu je pak založení zemědělského konzultačního střediska, čímž by se Tešanjská rozvojová agentura za využití českých zkušeností stala místem odborného poradenství a zprostředkovatelem pro implementaci nejmodernějších postupů do každodenní praxe v Bosně a Hercegovině. K tomu však je zapotřebí též personální posílení týmu TRA. Na závěr představitelé bosenského partnera (TRA) potvrdili, že veškeré aktivity projektu byly provedeny v požadovaném rozsahu a maximální kvalitě a velmi v tomto ohledu ocenili spolupráci s českým realizátorem.

2/ Etiopie

Název: „Podpora transformace privátního sektoru a malých a středních podniků v Etiopii“

Realizátor: Hospodářská komora České republiky

Celkové čerpání: 798 073,90,- Kč

Iniciátor projektu: Addis Ababa Chamber of Commerce & Sectoral Associations (AACCSA)

Etiopské hospodářství se nachází ve fázi své transformace směrem k tržně orientované ekonomice. Pokroku je dosahováno např. v oblasti privatizace, otevírání finančního sektoru, investic a zakládání joint-ventures. Zvyšuje se rovněž podíl nových komodit na exportu, kromě tradičního vývozu kávy a kůží. Posun kupředu je však zatím velmi limitovaný. To vše ukazuje na nutnost nastavení nových vztahů a propojenosti mezi obchodníky, investory, dodavateli a konečnými zákazníky. Etiopská strana by ráda, aby v růstu a v diversifikaci ekonomiky hrál ještě významnější roli především privátní sektor. Tyto úkoly jsou zakotveny rovněž ve druhém Growth and Transformation Plan (GTP-2). Důležité postavení zastává AACCSA, která má významnou a jedinečnou pozici jako most mezi veřejným a soukromým sektorem a která by měla být prostředníkem a usnadňovat jejich vzájemnou spolupráci a svými aktivitami rovněž dále pomáhat při formování prostředí vhodného pro rozvoj obchodu. ČR již etiopské straně předala řadu informací a know-how zejména v oblasti rozšiřování členské základny AACCSA, motivace jejího udržení, zpětné vazby a jejího promítnutí do zlepšování poskytovaných služeb, podpory zlepšování obchodního prostředí atd. Objevují se další nová témata a je tedy v zájmu AACCSA získat další zkušenosti a dále posilovat své kapacity a zlepšovat kvalitu svých služeb.

Hlavními dvěma součástmi projektu byly studijní cesta etiopských představitelů do ČR a následná služební cesta českých expertů do Etiopie. Cesta do České republiky se uskutečnila

ve dnech 24.-26.7.2017 a zúčastnilo se jí celkem 9 osob (5 vedoucích pracovníků AACCSA a 4 odborníci z podnikatelského prostředí). V průběhu připravených seminářů byly probírány zejména následující tematické okruhy - zkušenosti české strany s internacionalizací malých a středních podniků, nástroje na podporu zlepšování podnikatelského prostředí, eGovernment atd. Etiopští představitelé měli rovněž možnost navštívit vybraná ministerstva ČR a diskutovat zde témata podle jejich přání. Služební cesta dvou expertů Hospodářské komory ČR do Etiopie proběhla v termínu 18.-21.9.2017. České zkušenosti a možnosti rozvíjení mezinárodní hospodářské spolupráce byly prezentovány zástupcům etiopského partnera a cca 50 představitelům etiopského businessu. Zájemcům byly též předány připravené informační materiály a prezentace řečníků, pro další využití.

Aktivita v rámci projektu napomohly vytvořit příznivé podmínky pro zlepšování kompetencí AACCSA v oblasti poskytování služeb a informací. Zejména se jedná o oblast rozšiřování pomoci a vytváření prostoru pro posilování privátního sektoru v Etiopii (především segmentu malých a středních podniků) a jeho internacionalizaci. Představitelé AACCSA byli rovněž seznámeni s principy eGovernmentu, které chce AACCSA využít ve své spolupráci s etiopskou státní správou. Projektu věnovaly pozornost místní sdělovací prostředky a průběh realizace byl rovněž podporován ze strany etiopského velvyslanectví v Berlíně. Projekt je etiopskou stranou hodnocen velmi pozitivně jak z hlediska způsobu realizace, tak z hlediska praktického přínosu pro AACCSA a byl projeven zájem, aby spolupráce pokračovala i do budoucna.

3/ Moldavská republika

Název: „Podpora růstu malých a středních podniků a jejich exportních kapacit“

Realizátor: Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

Celkové čerpání: 908 987,- Kč

Iniciátor projektu: státní Organizace pro rozvoj sektoru malých a středních podniků (ODIMM)

Malé a střední podniky představují většinovou formu podnikatelských subjektů v Moldavské republice a jsou tak klíčovým prvkem celkového hospodářského růstu státu. Moldavská strana má navíc růst privátního sektoru a ekonomické liberalizace za jednu ze svých priorit. Z řady mezinárodních dohod pak pro Moldavskou republiku vyplývá potřeba dalšího pokročení v ekonomické reformě a v posilování konkurenceschopnosti malých a středních podniků jak v domácím, tak mezinárodním měřítku. I když řada pozitivních reformních programů a kroků byla učiněna, moldavská strana cítí potřebu dalšího posilování role malých a středních podniků a jejich pronikání zejména na zahraniční trhy. Ráda by proto v tomto ohledu ještě více prohloubila své znalosti a využila zkušenosti České republiky, jejíž ekonomiku považuje za nejstabilnější ve střední a východní Evropě známou pro svůj úspěšný přechod od řízeného k tržně orientovanému hospodářství. To vše představuje pro moldavskou stranu model a vzor, který by ráda využila i v jejích podmínkách.

V úvodu realizační fáze projektu byla pozornost soustředěna zejména na sestavení definitivní cílové skupiny v Moldavské republice pro dvoudenní poradenskou misi českých specialistů do teritoria. Jejimi členy se stali zaměstnanci Organizace pro rozvoj sektoru malých a středních podniků (ODIMM) pracující v jejích různých útvarech (celkem 14 osob). Vlastní mise v Kišiněvě proběhla ve dnech 10.-11.7.2017 a oba čeští školitelé byli experti na oblast zahraničního obchodu. Hlavními probíranými tématy byly český systém podpory exportu, institucionální uspořádání, popis klíčových a podpůrných aktivit atp. Na tuto akci navázaly

dvě týdenní studijní cesty do České republiky v září a říjnu 2017, jichž se účastnilo dohromady 20 moldavských odborníků (představitelé ODIMM, Ministerstva hospodářství a Business inkubátorů Cahul, Singerei a Calarasi). Podle požadavku moldavské strany se jednotlivé přednášky soustředily v první řadě na systém podpory malých a středních podniků v ČR, jaké nástroje a programy na podporu exportu mohou MSP v ČR využít, jaké zdroje financování a zajištění se nabízí atd. S cílem obohacení programu a vzhledem k blízkosti zaměření projektu (tj. podpora exportních kapacit) byla pro členy druhé studijní cesty do ČR připravena též jednodenní návštěva Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně. V průběhu všech studijních cest byly účastníkům kromě odborného know-how předány rovněž veškeré připravené studijní a propagační materiály a to jak v tištěné, tak v elektronické podobě. Na závěr realizátor vypracoval zprávu, která kromě celkového závěrečného shrnutí obsahuje probíraná témata, odpřednášené prezentace, dosažené výsledky a informaci z oblasti nálezů a doporučení. Dokument byl připraven v jazyce anglickém a byl předán k využití moldavskému partnerovi.

Podpora projektu z moldavské strany, tj. od Organizace pro rozvoj sektoru malého a středního podnikání byla celkově na velmi dobré úrovni a mezi oběma stranami probíhala intenzivní operativní komunikace. Všechny plánované aktivity se podařilo zrealizovat dle stanoveného časového harmonogramu a moldavský partner vyjádřil s průběhem, obsahovou náplní a výstupy projektu svoji plnou spokojenost, což doložil potvrzením závěrečného protokolu o průběhu a výsledcích projektu. Do budoucna vyjádřil velký zájem o získání dalších podrobnějších informací a zkušeností s podporou rodinného podnikání a podporou žen - podnikatelek.

4/ Mongolsko

Název: „Pomoc při rozvoji malého civilního letectví v Mongolsku“

Realizátor: Čínsko - český letecký spolek

Celkové čerpání: 0 Kč (vyčleněné prostředky 819 291,- Kč)

Iniciátor projektu: Ministerstvo pro rozvoj silnic a dopravy Mongolska (Ministry of Road and Transport Development of Mongolia).

Ve strategii do roku 2020 týkající se civilního letectví v Mongolsku je jako jeden z cílů zakotvena podpora rozvoje tohoto sektoru. Příslušné úřady již zaznamenaly zvýšenou pozornost a poptávku veřejnosti po získání pilotních licencí, po provozu malých letounů ze strany soukromých osob atp. Ministerstvo pro rozvoj silnic a dopravy Mongolska již v tomto smyslu připravuje návrh příslušného programu, který má být schválen mongolskou vládou. Výsledkem by měla být podpora a nárůst malých civilních leteckých provozovatelů, počtu malých letounů a vytvoření řádného právního a provozního prostředí pro tyto provozovatele. To vše by mělo též napomoci ulehčit přístup do vzdálenějších lokalit a odlehlých vesnic a navíc umožnit zde poskytovat rovněž další služby veřejnosti jako je např. letecká pátrací nebo záchranná služba, hašení požárů, služby zemědělcům atd. V dlouhodobějším horizontu by to mohlo znamenat i další s tím spojené výhody, např. rozvoj turistického průmyslu.

Hlavním cílem projektu je pomoci zvýšit odbornost představitelů Ministerstva pro rozvoj silnic a dopravy a Úřadu civilního letectví Mongolska v této oblasti a pomoci při řádném dopracování návrhu Programu rozvoje civilního letectví a jeho implementačního plánu. V tomto ohledu budou předány zkušenosti jaká regulatorní opatření, postupy a kroky technického charakteru jsou nezbytné pro zajištění provozu malého civilního letectví a mongolský partner bude rovněž informován, jak celý systém funguje v ČR. V zájmu předání

požadovaného know-how a zkušeností realizátor zorganizuje služební cestu českých školitelů do Mongolska a v návaznosti na to pak studijní cestu pro skupinu mongolských expertů z oboru leteckých předpisů, navigace a letištních služeb do ČR. Součástí této cesty budou nezbytná školení a workshopy, vč. návštěvy vybraných leteckých společností, výrobců letounů a letišť. V rámci projektu budou rovněž předány příslušné publikace technického charakteru, podklady a odborné studijní materiály. Na závěr realizátor vypracuje finální studii, obsahující doporučení české strany v zájmu úspěšného rozvoje civilního letectví v Mongolsku.

V důsledku určitých posunů z objektivních důvodů na mongolské straně a s ohledem na písemnou žádost Ministerstva pro rozvoj silnic a dopravy Mongolska, zaslano v této souvislosti, byl projekt prodloužen a realizace posunuta do roku 2018.

5/ Gruzie

Název: „Reorganizace a zefektivnění městské dopravy v Tbilisi“

Realizátor: ENVIROS, s.r.o., Praha

Celkové čerpání: 749 123,- Kč

Iniciátor projektu: Radnice města Tbilisi - odbor městské dopravy

Doprava ve městě Tbilisi je ve velmi obtížné situaci. V důsledku nízké propustnosti a přetíženosti místních silničních komunikací jsou na denním pořádku dopravní zácpy a to zejména v ranních a odpoledních špičkách, což znamená neprůjezdnost, zvýšení hluku, znečištění ovzduší atd. Tím je velmi ztížena situace při cestách do práce, za klienty, na obchodní jednání, při službách, drobném zásobování atp. Za hlavní příčiny tohoto stavu gruzínská strana považuje zvýšený počet používaných automobilů, neodpovídající silniční síť a zhoršující se systém a výpadky v provozu tramvají a trolejbusů. Jedno z možných řešení vidí např. v reorganizaci městské hromadné dopravy a zejména v obnovení a modernizaci místní lanové dráhy. To by umožnilo rychlejší dostupnost a zásobování i vzdálenějších částí města, které jsou v současnosti jen velmi obtížně dosažitelné se značnou časovou ztrátou. Rovněž by se tím zkrátila doba přepravy osob, což by znamenalo urychlení cest drobných obchodníků a podnikatelů za klienty, jakož i cest pracujících do zaměstnání, a tím by vznikl i předpoklad a možnost vytváření nových pracovních příležitostí. Celkově by tak byl posílen a urychlen rozvoj nově se hospodářsky rozvíjejících vzdálenějších čtvrtí a ve výsledku pak celého města. Toto řešení se jeví jako praktické i z toho důvodu, že terén, na kterém je město vybudováno, je v mnoha oblastech velmi hornatý a tím i obtížněji dostupný. Gruzínská strana proto v této souvislosti shání veškeré dostupné know-how a informace o relevantních postupech a možných řešeních.

Projekt navazuje a doplňuje se s projektem Green City Action Plan Tbilisi, který firma ENVIROS, s.r.o. vyhrála jako zakázku financovanou EBRD a který zahrnuje vypracování generálního plánu rozvoje města Tbilisi s doporučeními v oblasti dopravy, v odpadovém hospodářství, při úspoře energií, atd. V rámci tohoto projektu EBRD byla doprava vyhodnocena jako jeden z nejdůležitějších sektorů, který je zapotřebí zlepšit, aby se Tbilisi mohlo stát „zeleným městem“. Projekt Aid for Trade proto řešil výhradně oblast hromadné městské dopravy v Tbilisi se speciálním zaměřením na zdejší městskou lanovou dráhu (její zprovoznění, modernizace, prodloužení do dalších cílových stanic atd.). S tímto zadáním uskutečnili představitelé firmy ENVIROS, s.r.o. v červenci 2017 první cca týdenní služební cestu do Gruzie. V jejím průběhu byly provedeny terénní práce, měření, celkově shromážděna vstupní data a proběhla rovněž konzultační schůzka na radnici města Tbilisi za účasti

představitelů odboru dopravy, zástupců dopravního podniku a technické univerzity Tbilisi. Všechny nálezy a doporučení vč. úvodního zhodnocení stávajícího stavu MHD, environmentálních a sociálních dopadů, technologie lanovky, finanční analýzy a finančního plánu jsou obsahem studie proveditelnosti, kterou realizátor vypracoval v jazyce anglickém a gruzínském a kterou předal pro využití a přijetí dalších strategických rozhodnutí gruzínskému partnerovi. Učinil tak 17.11.2017 v průběhu druhé služební cesty do teritoria, v jejímž průběhu byl v Tbilisi zorganizován plánovaný workshop. Workshopu se zúčastnili představitelé vedení města a dopravního podniku (celkem 19 osob), jimž byly při této příležitosti prezentovány veškeré výsledky a návrhy obsažené ve studii, která je hlavním výstupem projektu.

Po celou dobu gruzínská strana na realizaci projektu úzce spolupracovala, podílela se na organizaci workshopu, přípravě sběru dat a poskytla potřebné dostupné materiály. Výsledkem projektu jsou doporučení, jak zlepšit místní městskou hromadnou dopravu, jejichž úspěšná implementace významně přispěje k propagaci „čistého“ druhu městské dopravy a celkové připravenosti města splnit požadavky na bezpečný a environmentálně čistý způsob městské dopravy. Pro českého realizátora úspěšným završením projektu vznikají další možnosti, podílet se na možných nových projektech s obdobným zadáním.

6/ Kosovo

Název: „Pomoc při vytváření business plánů pro malé a střední podniky v Kosovu“

Realizátor: GEOtest, a.s., Brno

Celkové čerpání: 863 972,- Kč

Iniciátor projektu: Kosovská hospodářská komora (KCC)

Podle zkušeností kosovské strany a podle některých studií je potvrzena přímá vazba mezi kvalitně zpracovanými business plány a úspěšností firmy, tj. firmy s business plánem mají výrazně méně obtíží, než firmy, které business plán nemají a to i za situace, kdy podnikají ve stejném prostředí. Bohužel ne velká skupina kosovských firem v současnosti tento business plán má. Vzhledem k tomu, že malé a střední podniky tvoří převážnou většinu podnikatelských subjektů v zemi, v případě jejich úspěšného ekonomického rozvoje by šlo o významný krok k rozvoji celého hospodářství. Kosovská strana proto hledá pomoc a shání informace, jak správně tyto business plány strukturovat a jak je elektronickou cestou nabídnout místní podnikatelské veřejnosti.

V úvodu realizace se v rámci služební cesty do Kosova zástupci českého realizátora setkali s představiteli kosovského partnera, kterým byla Kosovská hospodářská komora (KCC) a dojednali již konkrétně dříve naplánované postupy a aktivity. Důležité pro úspěšný průběh projektu bylo navržení a vytvoření příslušných internetových stránek. Aplikace umožňuje on-line sestavování business plánů pro malé a střední kosovské podniky a obsahuje příručku s příslušným návodem, což jsou hlavní výstupy projektu. Zároveň je zde umístěno i krátké informativní video s dvěma úspěšnými příklady podnikatelů přímo z Kosova. Na stránkách je dále informace o tomto projektu, jakož i o ZRS ČR jako takové. Mimo to realizátor připravil rovněž off-line verzi a 20 ks. USB nosičů s tímto softwarem předal k využití a distribuci kosovské straně. Součástí realizace byly též čtyři informativní a propagační semináře uspořádané v regionálních kancelářích KCC ve městech Giljan, Prizren, Peje a Mitrovica. Na závěr v listopadu 2017 v rámci další služební cesty do Kosova firma GEOtest zorganizovala seminář, na který bylo pozváno 100 představitelů malých a středních podniků a kosovských vládních institucí. V jeho průběhu byl prezentován celý projekt, byla představena příručka pro

tvorbu business plánů a byly dány do provozu již dříve vytvořené webové stránky. Seminář se těšil též zájmu místních sdělovacích prostředků.

Kosovská hospodářská komora v rámci projektu získala know-how pro sestavování business plánů a jako výsledek proškolení též posílila svoji odbornost jak nejefektivněji motivovat a poskytovat pomoc kosovským podnikatelům při tvorbě jejich business plánů. To by mělo celkově zlepšit situaci a podpořit podnikatelské aktivity v Kosovské republice a růstový potenciál malých a středních podniků, což povede k růstu zaměstnanosti, snižování chudoby a v dlouhodobějším horizontu k usnadnění cesty Kosova při jeho integraci do EU.

7/ Srbsko

Název: „Pomoc při nastavení pravidel kontroly kvality paliv v Srbsku“

Realizátor: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Celkové čerpání: 588 652,19 Kč

Iniciátor projektu: Národní petrolejářský výbor Srbska - Světová petrolejářská rada (National Petroleum Committee of Serbia - World Petroleum Council, NNKS-WPC)

Podle posledních údajů, jednou z největších současných výzev v Srbsku je boj s šedou ekonomikou. Mezi nejzranitelnější sektory patří zejména oblast energetiky a v první řadě pak obchod s ropnými deriváty resp. s pohonnými hmotami. Mezi příčiny, které působí největší škody, patří především nezákonné obchodování s těmito produkty, neodvádění daní a neplacení cla, špatné značení paliv, jejich nelegální míchání a ředění přísadami atd. Svoji roli sehrává i příliš velké množství hráčů na trhu, nedostatečný dohled a regulace, jakož i malá koordinace mezi dozorovými institucemi. To pak vytváří nespravedlivé konkurenční prostředí pro ty podnikatele, kteří ve své činnosti postupují v souladu se zákony. Cestu k nápravě vidí srbská strana především v nastavení celkově efektivnějšího mechanismu dohledu nad trhem, posílení kontroly kvality paliv, obchodu s nimi a jejich distribuce, zvýšení postihů za nedodržování stanovených pravidel, nastavení celních procedur, právních a institucionálních změnách atp. Ráda by tak snížila podíl šedé ekonomiky a nelegálního obchodu, podpořila výběr daní a celkově příjmy do státního rozpočtu, zlepšila podmínky a povzbudila tím poctivé podnikatele a obchodníky. V zájmu urychleného řešení situace má proto Srbsko zájem o získání co nejvíce možných informací a zkušeností z této oblasti.

Současný projekt navazoval na dřívější projekt z roku 2016 „Capacity building for improved mineral fuels monitoring system - Transfer of best practices against grey economy“, který byl financován z prostředků EBRD a na jehož realizaci se VŠCHT rovněž podílela. Realizátor podnikl v červnu první služební cestu do Srbska, v jejímž průběhu se seznámil se situací v místě a detailně s požadavky srbského partnera a na tomto základě připravil náplň další fáze realizace. Následně zorganizoval týdenní studijní pobyt pro 10 srbských odborníků, kteří v průběhu září navštívili ČR. Členy skupiny byli představitelé státní správy, obchodní inspekce a profesních sdružení výrobců a prodejců motorových paliv. Proběhly celkem dva semináře, v jejichž průběhu byly diskutovány praktické zkušenosti s důsledky a škodami spojenými s používáním kontaminovaných paliv, byly prezentovány ověřené postupy chemické analýzy, s jejichž pomocí je možné potvrdit či vyvrátit vytipovanou příčinu nevyhovující kvality vybraného paliva atd. Praktické příklady konkrétních postupů kontroly a analytických metod pak byly prezentovány v rámci školení v laboratořích VŠCHT v Praze. Na základě výsledků tohoto studijního pobytu v ČR byl připraven seminář a celkově program druhé služební cesty realizátora do Srbska, která se uskutečnila v úvodu listopadu 2017. Rovněž zde proběhlo další praktické školení v laboratořích na Univerzitě Bělehrad a to pro

širší okruh 25 srbských odborníků. Na závěr realizátor prezentoval dosažené výsledky a svá zjištění vč. doporučení shrnul v závěrečné studii v anglickém jazyce, kterou předal srbské straně.

V průběhu celého období řešení projektu probíhala oboustranně velmi aktivní diskuse a výsledky byly velice pozitivně přijaty ze strany všech zainteresovaných orgánů srbské státní správy. Úspěšná spolupráce vyústila v podání návrhu na další projekt již mimo rámec ZRS ČR. Nový projekt je zaměřen na problematiku odpadních ropných olejů v souvislosti s vnitrozemskou lodní dopravou a bude se realizovat v roce 2018. Spolupráce mezi českou a srbskou stranou tak bude i nadále pokračovat.

8/ Barma

Název: „Transfer know-how pro řádný management vodohospodářského sektoru v Barmě“

Realizátor: G-servis Praha spol. s r.o.

Celkové čerpání: 1 223 645,- Kč

Iniciátor projektu: Agentura pro rozvoj venkova (Community Agency for Rural Development) se sídlem v Rangúnu

Kvalita pitné vody v Barmě je v mnoha regionech velmi nízká a její dostupnost ještě klesá a to zejména ve venkovských oblastech. Studie z roku 2014 navíc ukázala, že ani voda z vodovodu nemusí být zcela nezávadná, když v některých vzorcích byly nalezeny škodlivé látky a bakterie. Země rovněž trpí sezónními monzunovými dešti a bleskovými záplavami, které působí další znečištění zdrojů pitné vody. V Barmě navíc prakticky neexistuje systém čištění odpadních vod, což představuje další vážný problém znečišťující i sekundárně podzemní vodní zdroje. Otázka zajištění nezávadné pitné vody a její dostupnosti představuje kritický faktor bránící možnosti dalšího dynamičtějšího rozvoje barmského hospodářství a spolu s rozvojem managementu vodohospodářské infrastruktury patří k prioritám současné vlády Barmy. V zájmu zlepšení situace chce proto barmská strana jako výsledek projektu zvýšit kvalitu a úroveň managementu jejího vodohospodářského sektoru a získat informace ohledně správné úpravy vody, čištění odpadních vod, monitoringu kvality spodních i povrchových vod a ráda by v tomto ohledu získala informace a know-how od českých expertů z firem aktivních v tomto odvětví.

V průběhu realizace uskutečnili pracovníci realizátora celkem tři služební cesty do Barmy (březen, květen a říjen 2017). V rámci těchto cest navštívili předem vytipované lokality, které vybral barmský partner a opakovaně zde jednali se zástupci Agentury pro rozvoj venkova, představiteli příslušných ministerstev (např. Ministerstvo zdravotnictví, plánování atd.) i místní samosprávy. V průběhu služebních cest do Barmy zorganizovali dva workshopy. První proběhl v květnu 2017 v Naypyitaw a byl zaměřen na vodohospodářskou problematiku a transfer zkušeností pro pracovníky barmských ministerstev. Probíranými tématy byly např. chyby v oblasti vodního hospodářství, nevhodná privatizace vodohospodářských podniků, vývoj práva ve vodním hospodářství, systém monitoringu kvality vody v ČR atp. Následně se v první polovině října uskutečnila cca týdenní studijní cesta 6 barmských představitelů do České republiky. Zúčastnili se jí představitelé Ministerstva zdravotnictví, Národního výboru vodních zdrojů, Agentury pro rozvoj venkova atd. V průběhu této studijní cesty a připravených workshopů měli možnost se seznámit s prezentacemi a přednáškami na téma monitoring kvality vody v ČR, nejmodernější techniky úpravy a čištění vody, jakož i navštívit předem vybrané čističky vody a vidět příslušnou technologii v praxi. Jednou z nejzajímavějších pak byla návštěva Českého hydrometeorologického ústavu, kde měli

barmští odborníci možnost shlédnout monitorovací objekty a zařízení, která jsou na světově uznávané úrovni. Hlavní částí projektu pak byla dodávka vzorové úpravný vody pro více než 1 600 studentů, která byla instalována ve střední škole Botataung v Rangúnu. Součástí bylo i zaškolení pro práci s touto úpravnou. Předání barmské straně a uvedení do provozu se uskutečnilo v říjnu 2017 při příležitosti konání druhého workshopu v Barmě, který se tentokrát konal v Rangúnu a tematicky byl zaměřen na přenos technologií úpravy a čištění vod s konkrétními příklady. Slavnostní předání úpravný vyvolalo opravdový zájem o tuto problematiku a zúčastnili se jej představitelé ZÚ ČR v Rangúnu, zástupce barmského příjemce pomoci, barmského Ministerstva zdravotnictví a další hosté. Na závěr zpracoval český realizátor studii shrnující potřeby barmských subjektů v oblasti vodního hospodářství, její předání však nakonec barmská strana nepožadovala.

Zásadní pro zdárný průběh a udržitelnost projektu byla důsledná komunikace s barmským partnerem a jeho zapojení do realizace projektu v co největší míře. Instalace vzorové úpravný vody pro střední školu v Rangúnu se ukázala jako velmi vhodná, přičemž barmská strana projevila zájem o instalaci úpraven vody i pro další školy a o rozšíření instalace i na další objekty. Vzhledem k tomu, že rozvoj vodního hospodářství a péče o životní prostředí patří k prioritám barmské vlády, lze očekávat další zájem o pokračování spolupráce v této oblasti.